

La faceta literària de González Martí: projectes conservats a l'Arxiu del Museu

El Museu Nacional de Ceràmica González Martí vol dedicar aquesta Diada Internacional dels Arxius a divulgar la faceta literària del fundador del museu, reconegut col·leccionista, estudiós de la ceràmica, humorista, caricaturista, il·lustrador, editor de revistes, intel·lectual i gran polígraf que no defugí de la seua vocació literària.

Contes del plà i de la muntanya (València medieval- Del segle XIX) constitueix l'exemple més notable i conegut d'aquesta afició.

Podeu consultar l'obra a la Biblioteca del Museu.

En aquesta mostra es vol donar a conèixer al públic dos projectes literaris, conservats a l'Arxiu del Museu: *Sobre tot la fe*, una novel·la que segons s'indica en la seua darrera pàgina l'autor redactà a Madrid l'hivern de 1937, el títol, que procedeix del lema d'un taulell del segle XV, segons el propi autor reconeix. La publicació de *Sobre tot la fe* s'anuncià en el segon volum de *Contes del plà i de la muntanya*, encara que posteriorment no tenim notícia de la seua edició.

Dibuix original del taulell amb la divisa "Sobre tot la fe" d'Amèlia Cuñat (esposa de Manuel González Martí), Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries "González Martí".

En el primer full de la seua novel·la, González Martí ens deixa aquestes paraules sobre les ceràmiques:

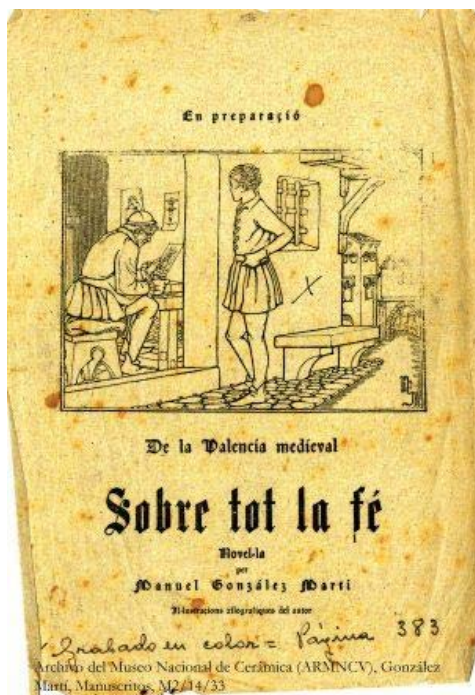
“¡Eren tan boniques aquelles ceràmiques! ¡Deslluernaben tan sorollosament al ser ferides per el sol les seues polides superfícies!, que quant encociades (embalades apunt per a el embarc) arribaben fins al Grau, pronte les recullen ab desig i recel els exportadors i patrons que les amagaben ab gran conreu en el fons dels panjuts vaixells (...) [sic]”.

En 1969 Manuel González Martí en un article del periòdic *Levante* conta precisament com tingué la notícia de l'existència d'aquest interessant taulell: li'l regalaren a Teodor Llorente en una de les seues excursions per les contornades de la província de València i tant agradà al poeta que li escrigué uns versos, que transcrivim respectant la grafia original:

Inscripció antiga en una rajoleta
 Troví una rajoleta, que un lletrero
 tenia mitj borrat, molt antiblaui.
 fon en les runes, si voleu saber-ho
 d'un castell mitj castell i mitj palau.
 com una llum exida de la fosca
 volguí aquella inscripció comprendre bé;
 vaig netejar la rajoleta tosca,
 y llegí: "lo primer de tot, la fe".
 era la afirmació ben clara y neta,
 pensí jo conciros y capficat
 que tenia rahó la rajoleta
 veu solemne y augusta del pasat.
 és la fe la palanca forta y dura
 que les majors montanyes moure pot

al home pobre y fable criatura
 algo li dóna del poder de Déu.
 en aquell aforisme d'altres segles
 creguí vore lllisó providencial
 la més sabia y divina de les regles
 per a viure ditjós lliure de mal.
 la inscripció per a mi tan santa y bella
 en casa la guardí com gran tresor
 en la sala millor que tinch en ella
 la posí ab guarnició de vellut y or.
 Aquella rajoleta tan petita
 vore-la a tots els que m'visiten fas
 y la máxima breu en ella escrita
 la llig tot hom, però sens fer-ne cas
 [sic].

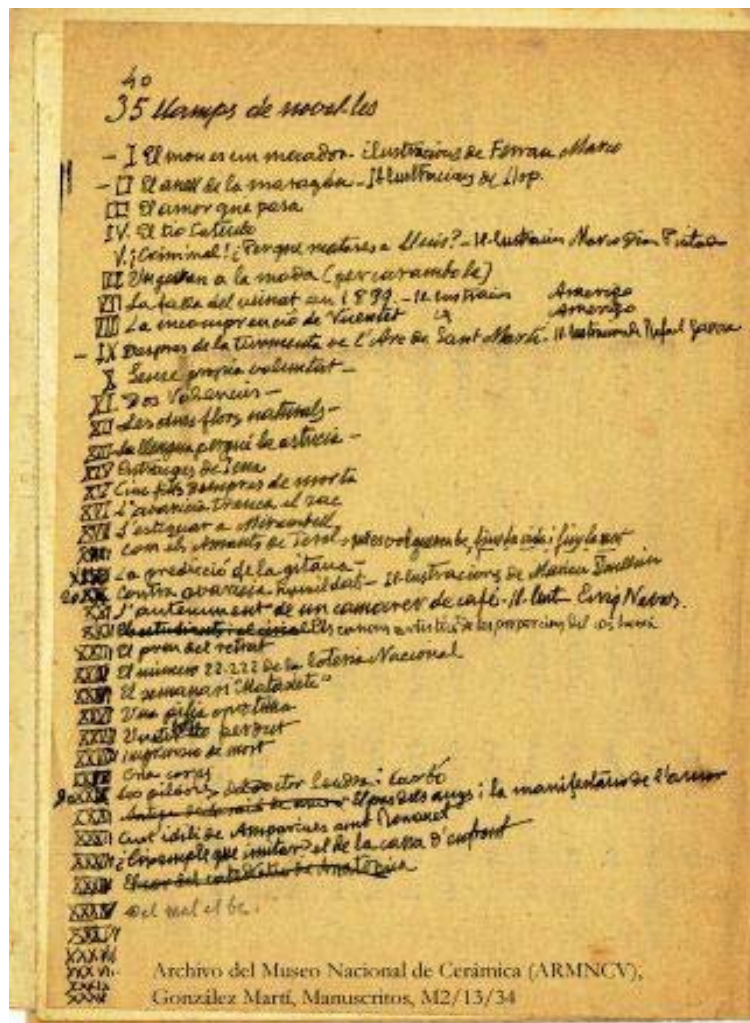
Sens dubte, a Manuel González Martí el va contrariar significativament que el taulell fos dipositat en 1917 al Museu Episcopal de Vic, on encara es conserva avui, i tant l'impactà eixa llegenda que inspirà la seua novel·la.

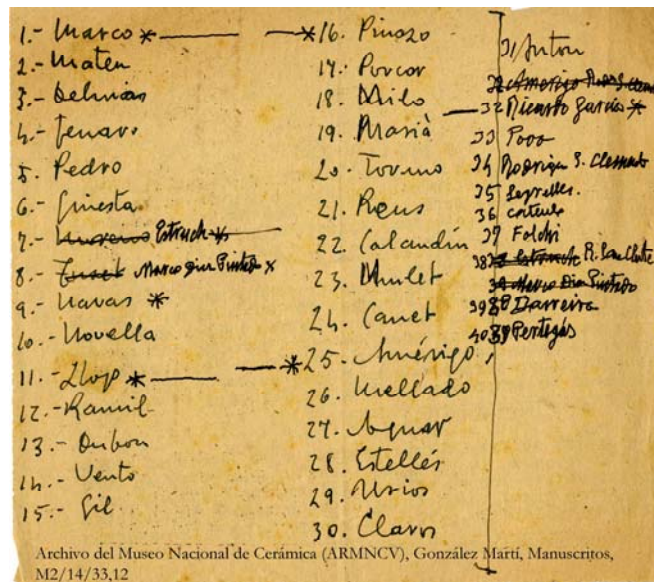

Llamps de novel·les és un projecte literari de 40 relats curts, dels que s'exposa el primer "llamp" amb les seues dues versions, denominació original de l'autor, que defineix amb gran expressivitat aquesta tipologia: breus relats, literalment com un llamp, breus però intensos.

Per a la confecció d'aquest projecte l'autor volia comptar també amb un pla d'il·lustradors i detalla qui faria cadascuna de les 40 novel·les curtes, que englobarien el conjunt, encara que es constata que sobre el pla inicial hi hagué modificacions posteriors.

El document recull aquests noms: 1. Marco.- 2. Mateu.- 3. Delmás.- 4. Jénaro.- 5. Pedro.- 6. Iniesta.- 7. Estruch.- 8. Marco Díaz Pintado.- 9. Navas.- 10. Novella.- 11. Llop.- 12. Ramil.- 13. Onbon.- 14. Vento.- 15. Gil.- 16.-Pinazo.- 17.Porcar. -18. Milo.- 19. Marià.- 20. Tormo.- 21. Reus.- 22. Calandín.- 23. Mulet.- 24. Canet.- 25. Amérigo.- 26. Mellado.- 27. Genar.- 28. Estellés.- 29. Uriós.- 30. Clarós.- 31. Antón.- 32. Ricardo García.- 33. Povo.- 34. Rodrigo S. Clemente.- 35. Segrelles.- 36. Cateula.- 37. Folchi.- 38.-Rodrigo San Clemente.- 39. Barreira.- 40. Pertegás.

Cada *llamp* de novel·la forma una unitat; alguns *llamps* verem el llum en publicacions periòdiques diverses, així per exemple: *El cohet*, *La cotorra valenciana*, *Pensat y fet*, *Bunyol*. En aquesta darrera revista l'any 1953 es publicà "El pas del temps i la manifestació de l'amor", numerada com la XXXI.

Molts altres han romàs en silenci, acompanyats de les seues il·lustracions, esperant despertar i ser llegits per atorgar-nos la possibilitat d'adonar-nos d'una faceta més de la personalitat de González Martí, ara per ara, prou inexplorada.

Si voleu consultar el manuscrit de *Sobre tot la fe*, o *Llamps de novel·les* esteu convidats a visitar l'Arxiu del Museu.

Us podeu descarregar tota aquesta informació a partir de la lectura del codi QR.

La mostra està guiada per les qüestions:

Sobre tot la fe

- ¿Per què el títol de "Sobre tot la fe"?
- ¿On? ¿Quan?
- ¿Escriptor-Artista?

Llamps de novel·les

- ¿Qui són els seus col·laboradors?
- ¿De quin tema tracten?
- ¿Quina és la llengua d'escriptura?

La resposta està entre les peces i documents exposats, no dubtes en enriquir-nos amb la teua particular resposta, esperem la teua col·laboració.

Deixa les teues respostes en Facebook o Twitter del Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries "González Martí".

